

שוק ושיווק



הסבסוד לצרכן – 14%

מתוך ידיעון מועצת החלב, יולי 1985

זה החודש הרביעי ברציפות נמשכת הירידה בהספקת חלב בקר למחלבות (3.5% במאי 1985 לעומת מאי 1984). ירידה זו נובעת ממגבלת ביותר נרשמה במגזר המושבי – 3.145% לעומת 3.328% אשתקד.

המכסות ומשיעור הסיבסוד שהיה גבוה באותה תקופה, דבר שאיפשר תשלום שולי עבור ליטר חלב שאינו במכסה.

במקביל לכך נרשמה גם ירידה באחוז השומן המשוק בכל המגזרים (3.146% במאי 1985 לעומת 3.288% במאי 1984). הירידה החזקה

אחוז השומן במחיר המטרה

החל מחודש יוני 1985 מחושב מחיר המטרה לחלב בקר על פי סל תשומות המבוסס על סקר שנת תשמ"ג. הסקר הנערך על ידי המכון לחקר הרווחיות, מצביע מחד גיסא על התייעלות רפת החלב, ומאידך גיסא על הרעה ברווחיותה.

סל התשומות של שנת תשמ"ג מתייחס לאחוז שומן של 3.3%, כך שהספקת חלב עם תכולת שומן גבוהה או נמוכה מרמה זו מזכה/

עלית המחירים לצרכן בשיעור הגבוה של 65% בתחילת יולי הקטינה את רמת הסיבסוד לצרכן מכ-66% בממוצע לכ-14% בממוצע.

בו בזמן שהסובסידיה לחלב בקר היתה בחודש יוני 208 ש"ל ליטר, לעומת 361.72 ש"ל ליטר מחיר מטרה, הרי עם עליית המחירים ירדה הסובסידיה לכ-71 ש"ל ליטר לעומת 416 ש"ל ליטר מחיר מטרה. (הנתונים לחודש יולי הינם זמניים).

תוספת היוקר המוקטנת והפיחות הגדול בשער החליפין של השקל הקטינו באופן משמעותי את העלות הדולרית הכוללת החקלאית והתעשייתית בייצור ליטר חלב.

בשלב זה קשה לאמוד את גודל הירידה בשיווק מוצרי חלב שתיבע מעלית המחירים. אולם, יש לזכור כי גם לאחר ההתייקרות עדיין נמוכים מחירי מוצרי החלב ממוצרי מזון מקבילים אחרים. לדוגמא: בשר ונקניק בהשוואה לגבינות קשות, ממרחים שונים בהשוואה לגבינות למריחה וחלב ומשקאות חלב בהשוואה למשקאות קלים.

"משק הבקר והחלב"

דמי החתימה לקבלת החוברות של משק הבקר והחלב – כולל חקר ומעש וחוברת הסיכומים באנגלית – לשנת תשמ"ו (1985/86) נקבעו בהתאם להתיקרויות ולרמת האינפלציה במשק והועמדו על סך 18,000 שקל + מ.ע.מ. (בס"ה – 20,700 שקל). את הסכום הנ"ל יש לשלם עד סוף חודש נובמבר 1985, על מנת להבטיח הופעתו הסדירה של "משק הבקר והחלב" ומשלוח החוברות לכל המנויים במועד.

המערכת

מחיר המטרה על פי סקר המכון לשנת תשמ"ד, אשר יוגש בתקופה הקרובה.



מחייבת את המשק במחיר של 10 ליטר חלב עבור כל ק"ג שומן.

אחוז שומן זה יהיה בתוקף עד להחלת חישוב

סיכום רבעון ראשון 1985/86:

צריכת מוצרי החלב המסובסדים גדלה ב-10.7%

מתוך ידיעון מועצת החלב, אוגוסט 1985

צריכה שנתית: על סמך הנתונים שהובאו לעיל וההערכות לגבי המחצית השנייה של השנה צפוי כי בכל שנת התקציב 1985/86 תסתכם הצריכה בכ-775-780 מיליון ליטר, אם לא ייקטו צעדים כלכליים מרסנים נוספים.

נמשכת הירידה בתכולת השומן

בשנה האחרונה היינו עדים לירידה בתכולת השומן בחלב בקר גלמי. אחוז השומן הממוצע בשנת 1984/85 ירד ל-3.23%, לעומת 3.3% בתשמ"ג. גם בשנה זו נמשכת המגמה, וברבעון אפריל-יוני הסתכמה תכולת השומן ב-3.16%, לעומת 3.26% ברבעון המקביל ב-1984.

עיקר הירידה נרשמה במגזר המושבי שהצטיין בכל השנים בייצור חלב עם תכולת שומן גבוהה. נראה שאחד הגורמים לתופעה זו נעוץ בהזנה: המגזר המושבי עובר בשנים אלה תהליך של הזנה דרך מרכזי מזון בדומה למגזר הקיבוצי.

כתוצאה מהירידה בתכולת השומן הממוצע בחלב הגלמי הולך ומצטמצם הפער בינה לבין תכולת השומן בסל המוצרים המשווק לאוכלוסיה - פער שבעשור האחרון הגיע לכדי 8% (עודף שומן).

תשדירי שירות בטלויזיה

במטרה לעודד את צריכת החלב לשתיה בישראל, שהיא מהנמוכות בהשוואה למדינות מערביות מפותחות, הכינו המועצה והמחלבות תכנית פירסום. הוכנה סידרה של ארבעה תשדירי שירות בני דקה אחת המיועדים בעיקר לילדים ונוער המשודרים בטלויזיה החל מחודש יולי.



מניתוח נתוני הצריכה של מוצרי החלב המסובסדים ברבעון אפריל-יוני 1985 עולה כי נצרכה כמות כוללת של 206.6 מיליון ליטר חלב במונחי שומן, בהשוואה לכמות של 186.7 מיליון ליטר ברבעון המקביל ב-1984.

צריכת השומן בתקופה זו הסתכמה בכ-6,530 טון לעומת 6,085 טון אשתקד. גידול זה הביא לעליה בתכולת השומן הממוצעת בליטר חלב משוק: מ-3.08% אשתקד ל-3.09% ברבעון הראשון השנה.

עוד עולה מניתוח זה כי גדלה הצריכה בעיקר בקבוצת המוצרים העמידים (שיווק החלב העמיד גדל ב-26%) בו בזמן שבחלב שתיה מפוסטר לא חל כל שינוי בין השנים.

כמו כן נרשמה עליה בשיווק שמנת מתוקה (+23%), בחמאה ובגבינות טריות למריחה (+11%).

יש לציין כי בתקופה זו שיעור הסיבסוד הממוצע לצרכן היה גבוה והסתכם בכ-60% ולכן אין תמיהה על כך שהצריכה גדלה בצורה כה תלולה. בחודש יולי 1985 קטן הסיבסוד לצרכן והגיע ל-18% ול-28% בממוצע בחודש אוגוסט. לאור השינויים הדרסטיים ברמת הסיבסוד אין לראות את הרבעון 85/86-4 כיציג. מאחר שהחל מ-1 ביולי השתנו הנתונים (רמת הסיבסוד) תקופת הזמן שעברה עדיין לא יכולה לשמש לתחזיות צריכה.

מהדיווחים שהגיעו למועצה עולה כי השיווק הכללי של חלב ומוצריו ביולי קטן בכ-1% לעומת החודש המקביל אשתקד, והצפיות לחודשים הבאים הם לצריכה מינימלית הוזה לאשתקד.